

Pretulu prenumeratiunei
pentru partile Austriei si
Ungariei: pe 1. anu 4 fl.
pe ½ anu 2 fl. v. a.
pentru alte tieri 5 fl. la
anu.

S P E R A N T I A .

Fóia literaria-besericésca.

Banii de prenumeratiune
si corespundintiele sunt
de a se adresá franco
cátra Redactiunea „Spe-
rantiei“, la Aradu, strat'a
Capelei, Nr. 26.

Organulu teologiloru romani din Aradu.

Foi'a acést'a sub redactiunea colegiale a membriloru societatii de leptura si sub auspiciile superioritatii scolastice
ese de doue ori la luna, anume la 1. si 15. a fiescearei lune.

Invitare de prenumeratiune

LA

„S P E R A N T I A „

fóia literaria-besericésca.

Care se póte prenumerá cu pretulu celu mai eftinu: 4 fl. pe anulu intregu, 2 fl. pe ½ de anu; cu
numeri completi potemu servi dela inceputu.

Redactiunea.

Convocarea sinodului eparchialu stra- ordinariu.

175. pres.

Catra toti protopresviterii din eparchi'a Aradului.

Delegatiunea romana a Congresului natiunale bisericescu, esmisa prin decisulu de sub Nr. 222. din 1868, si reimpoterita prin decisulu Nr. 94. a Congresului din 1870 — pentru incercarea unei impacatiuni amice cu ierarchi'a serbésca, respective cu Congresulu serbescu natiunale din Carloveti, in privinti'a aceluor cause si interese, ce cu ocaziunea despartirii ierarchice au remasu nedespartite, — dupa o pertractare de 16 zile, Sambata in $\frac{1. \text{ Iuliu}}{19. \text{ Iunie}}$ a. e. si-a terminatu acestu opu alu esmisiunei sale, si acetele referitorie inca in aceea si diua s'au subscrisu formalmente de ambele parti.

Este acum ca acele acte si statoriri se se apróbe mai antaiu de Congresulu natiunale serbescu, apoi se se primesca de sinodele eparchiali ale dieceselu de Aradu si Caransebesiu.

Cumca aprobarea Congresului serbescu va urmá, si inca cátu mai curundu, nu ni este iertatu a ne indoí, fiindu acestu Congresu tocmai adunatu, si delegatiunea nóstra este informata, cá acela si Congresu

in conferintie privaté la tote statoririle si-a datu consentiulu pre-alabilu.

Dar' ori ar aprobá acel'a ori nu, sinodele nóstre, si adeca a Diecesei Aradului si a Caransebesiului, ne-aperatu trebuie se ie cátu mai curundu mesurile necesarie pentru naintarea cu intetire a cestiuniloru controverse. de cari se lucra, si cari au o mare importantia pentru biserica nóstra.

Si fiinduca Delegatiunea serbesca, cu consentiulu membriloru Congresului serbescu, in conferintia adunati, a aflu de trebuintia, in protocolulu siedintieloru delegatiunale comune sub Nr. 8, alineatululu ultimulu, a statorí, ca ofertulu ei in privinti'a fonduriloru din Carloveti se aiba valóre obligativa pentru ea numai pana la $\frac{18}{30}$. Septemvre a. e.; — si fiinduca mai departe statoririle ce s'au combinatu in privinti'a comunelu amestecate, cu 1. Septemvre stilulu nou anulu curentu, au se se puna in lucrare, pentru aceea Delegatiunea nóstra romana, des' provediuta cu dreptu de dispunere in acésta privintia, a sentitu totusi necesitatea de a se contielege cu venerabilele sinóde eparchiali, si d'a li cere consiliulu si inviatiunile speciali. Din aceste motive decidetorie, Delegatiunea romana in siedinti'a s'a din $\frac{18}{30}$. Iunie 1871,

constatându absolută necesitate, a decisu, a avisá despre acésta necesitate pre venerabilele Consistorie a Aradului si a Caransebesiului, si a le rogá, ca fára tóta amanarea se convóce pre venerabilele sínóde eparchiale la siedintia straordinaria. Si fiinduca Delegatiunea, séu o parte a ei, va avé neaperatu a se infacisiá in ambele venerabile sínóde, pentru a dá informatiunile mai de aprópe, cari nu incapu in cadrulu nici celui mai amplu reportu scrisu, s'a aflu de trebuintia ca sinodulu eparchialu alu Aradului se se convóce pe diu'a de $\frac{6. \text{ Augustu}}{25. \text{ Iuliu}}$ ér' alu Caransebesiului pe diu'a de $\frac{10. \text{ Augustu}}{29. \text{ Iuliu}}$ 1871.

In umarea caror'a, si conformu dispusetiunilor §-lui 89. din statutulu organicu. Preacinstiei Tale acést'a Ti se incredintiéza, indata si fára tóta amanarea a provocá pre domnii Deputati sinodali, cari se afla cu locuinti'a in gremiulu Protopresviteratulu Preacinstiei Tale, ca pe susprefipt'a diua de 25 Iuliu stilulu nostru ne-smintitu se se infacisizeze aici in Aradu, la deschiderea sinodulu eparchialu straordinariu.

Aradu in 29. Iuniu 1871.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
episcopulu Aradului.

II.

Consistoriului oradanu.

Literele Nóstre archipastoresci, prin cari-in intielulu §-lui 89. din statutulu organicu, — convocamu sinodulu eparchialu straordinariu, pe diu'a de 25.

Foisióra.

Despre crescere si mai cu séma despre crescerea juneloru romane.

(Urmare.)

II.

In urm'a unui calculu economicu, — acarui indreptare nu o potu aretá la acestu locu, e rationalu de a pastra o parte din siese din venitululu anualu, — Emilu trebe se puna 200 fl. la o parte. Acést'a suma nu-e iertatu inse se jaca neproductivu; Emilu o capitaliséza; elu cumpera papire in ipoteca sigura, o dá in cas'a de pastrare, — cu unu cuventu elu speculéza incátu o póte face.

1000 fl. cari au remasu, in manele Iuliei;

Iuliu st. vechiu a. e. sub $\frac{1}{2}$. o comunicamu cu venerabilulu consistoriu spre scire.

Aradu, in 29. Iuniu, 1871.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Biseric'a romana si serba.

Cestiunea ce ni e pe tapetu e interesant'a si ponderós'a cestiune a despartirei totalminte de biseric'a coreligionariloru nostri serbi, acésta cestiune in intielulu canóneloru neci cá ar' trebui se fia, pentrucá santii parintii, prin canonulu 34 apostolescu a statornicitu, ca in biseric'a crestina se se intrebuintieze limb'a nationala a fiesce carui poporu. avendu de motivu, cá numai asia voru poté cunósce din temeiu legea ce o credu si marturisescu; din incidentulu acest'a apoi a hotaritu: ca fiesce care natiune se-si aiba metropolitulu seu si administratiunea sa cu totul separata de alta natiune; a fara de acest'a ei inca din pracs'a de pe tempulu Apostoliloru*) au fostu convinsi cumca doua natiuni nu-si potu administra averile in comunu.

Asiadara inpreunarea administratiunei averiloru intre biseric'a romana si cea serba nu au avutu basa canoica, ba chiar a'fostu o fapta contra canóneloru. Inse déca amu cauta din fundamentu acést'a eróre, nu e de a se imputa neci natiunei romane neci cei serbe, cáci tóta imputatiunea cade asupra tempuriloru viforóse intre care s'a leganatu biseric'a reseriténa.

Nu-mi este scopulu inse, ca se facu aci unu

*) Cándu intre crestini Elini si Evrei se escase córta pentru impartirea milotensieloru.

ea trebe se-i imparta acesti'a pe viptu, locuintia, serviciu si placeri in proportiune cu urgentia trebuintieloru. Pentru viptu si locuintia dá mai multu, pentru serviciu mai pucinu; la vestiminte se restrange si placerile numai atunci le póte cuitá, cându remane unu superfluu, care ea trebe se-lu calculeze dela inceputulu anului, pentru fie-care luna. Afara de ast'a trebe se puna Iulia in tóta lun'a din 80 — celu pucinu 10 fl. la o parte, ca o casa de reserva pentru trebuintiele neprevedute.

Asia trebe se se imparta ori care economia sistematica in 4 case si anume: *in cas'a productiva* (aici $\frac{1}{6}=200$ fl.); *in cas'a de reserva* (aici 120 fl. — ar trebui inse sefie $\frac{1}{6}$ din 1000 fl) *in cas'a pentru placeri*, (aci nu e iertatu se fie mai multu de $\frac{1}{12}$ din 1200 — adeca 100 fl.) si *din cas'a curenta* (aici

conspectu cronologicu despre tóte fazele prin care a trecut biserica nóstra, ci amintescu numai pe scurt unele evenimente, din care a provenitu tóta confusia in biserica orientala ortodossa: celu dintaiu, care este si isvorulu tuturoru celora lalte este: *desbinarea bisericeii apusene*; a doua: *luptele pe terenulu civilu între apusu si reseritu*; a treia: *ocuparea Constantinopolului prin turcii*; si a patra: *luptele crestiniloru cu turcii*, la care se aliara toti cretinii, fara deschilinire de nationalite, indecursulu carora intru atáta se alipira crestinii unii de altii încátu nu se mai intrebau de nationalitate, ci toti erau frati tocmái ca pe tempulu góneloru de cátra pagani; si acésta confidintia religionaria a facutu, de romanii cu serbii sau intrunitu la o metropolia. De acést'a ocaziune apoi coreligionarii nostri sau folositu dupa placu in privintia administratiunei, cáci romanii dupa aceea au fostu amenintiati in biserica, de unele secte desbinate dela apusu, in contra carora au trebuitu se se defendeze, si administratiunea a remasu cu totul in mana serbiloru, si asia astadi suntemu siliti a merge la ei a casa si a cere cu multe scadieminte averile, ce ni-le-au lasatu stramosii nostri, le ceremu cu scadieminte pentru aceea, pentrucá ni lipseseu datele seu documinte prin cari amu poté demonstra tóte pretensiunile nóstre. Deci acuma e tempulu si nu mai multu ca romanii se-si strángá tóte documinte si se nu abdicá de nici cea mai mica pretensiune.

In $\frac{1}{5}$ l. c. proieptulu de impacatiune substernutu de catra delegatiuni la Congresulu din Carlovetiú s'a aprobatu, — firesce cá cu modificatiunea facuta din partea delegatiunei serbe — asia: *ca romanii se nu*

capete neci o manastire. Si a perde manastirile acele, care dupa dreptulu istoricu suntu ale nóstre, ar fi o lovitura de batjocora pentru biserica romana, si o perdere, care neci cându nu se mai póte dobândi. Lupta pentru aceste se va in cepe in sínódele nóstre eparchiale, pentru aceea acela deputatu sinodalu, care se va retrage dela acésta lupta si va remane acasa fara destule mutive, nu merita de a se mai numi fiulu bisericeii; cáci a cade in lupta e gloria, éra a se retrage dela lupta e lasitate, si lasitatea e simbolulu pecatulu din care apoi urma nefericirea.

In istoria fericitulu *Petru Maioru* se face amintire despre o manastire dela Morisena (mai tardiu Cianadina) infiintiata de unu urmatoriu a lui *Gladu* principele banatulu cu numele: *Ahtumu* seu *Ohtumu* romanu. Éra *Cianadinu* dupa ce se facu conducatoriulu ostiriloru unguresci in contra lui *Ohtum*, rogându-se *Stlui Georgiu*, ca se-i dobândésca dela Ddien ajutoriu in contra inamiculu, promisa, cá va redica pe loculu acela unde s'a rogatu o manastire in onórea lui; de aci se vede cumca doi Domnii romani a redicatu doue manastiri in banatu, pre care le-a lasatu romaniloru, éra nu serbiloru, ca se le mostenésca; afara de aceste sum convinsu, cá Dnii carii sau ocupatu mai indelungatu de cestiune manastiriloru au date mai puternice, pre care se ne potemu basa pretensiunea, si se nu abdicemu de aceste fonduri care ar' fi unu isvoru ne secatu, alu bisericeii si natiunei.

Mihaiu Sturza.

dora: viptu $\frac{1}{6}$ — $\frac{2}{6}$; locuintia mai multu $\frac{2}{6}$; sevicu mai multu $\frac{1}{12}$ si vestminte mai multu $\frac{1}{5}$.)

Impartirea facuta aici e improvisata; neci nu o sciu inse face eu bine, cáci nu sum o femeia, si e fórté greu pentru unu barbatu fara potintia. Consuma se poté mai multu si mai pucinu. A fipsá, cátu si ce se se consume, ca se nu fia nici pre multu, nici prea pucinu; ast'a e o problema care nu o póte deslegá decátu femeia crescuta bine. Noi presupunemu, cumca Iulia e o atare femeia.

Impartirea consumtiunei nu e decátu partea antaiu a economiei femeiesci; Iulia trebe se si conduca consumtiunea; ea trebe se se tiena de legea, care si-a pusu-o, trebe se consume conformu calcululu, care si l'a facutu. Intr'altu chipu ar fi tóta impartirea ilosoria, — o petrecere ingeniósa.

Cele 4 case vor fi la Iulia marcantu deschilinite. Ea nu iea spese pentru viptu mai multe decátu sum'a defipta pentru o luna, nu va scóte neci-cándu din banii destinati pentru locuintia, si va cumperá vestminte conformu sumei, care a fostu silita a o reserva pentru acésta, nu va merge mai adese-ori la balu, teatru etc. decátu se póte din cas'a placeriloru si cas'a de reserva nu o va atinge decátu in casuri estraordinarie (e chemata la ospetiu, la botezu, ori devine careva morbosu etc.)

Pe papiru sunt tóte aceste frumoase si usióre. In adeveru inse? O femeia trebe se aiba rutina, trebe se fie crescuta asia spre a pote fi in adeveru asia.

Iulia trebe se fie amabila, plina de spiritu; giurulu ei trebe se fie placutu, manivrelé ei dulci si atragatórie; chili'a ei trebe se fie pe lângá tóta sim-

Invoiéla

in privinti'a comunelor amestecate romane si serbesci din diecesele de mai nainte ale Aradului, Versietului si Temisioarei.

I. Obieptulu acestei invoiele sunt acele comunitati bisericesci, locuite de serbi si romani de biseric'a orientale si dupa limba amestecate, cari pre timpul pre inaltei Resolutiuni din 24. decembre 1864. se aflau in diecesele de atunci ale Aradului, Temisioarei si Versietului.

II. De atari comune amestecate au a fi privite tote comunele bisericesci romane-serbesci, indegetate sub I. in cari se afla celu putienu 100 de suflete de una natiunalitate facia cu unu numeru egal sau mai mare de cealalta natiunalitate, in comuna legatura de comunitate bisericésca.

Acele comunitati bisericesci, in cari se afla serbi si romani de confesiunea ortodossa in legatura comunala bisericésca, insa n'ajungu nrulu de 100, nu vinu sub pertractarea, regulata prin acésta invoiéla; dar se observa espresu ca prin acést'a nu se pre-judeca nici unu dreptu ce li compete, ér deschilinitu ca dreptulu de proprietate a fie-carei parti remane rezervatu.

III. In comunitatile amestecate, indegetate sub II, este liberu fie-carei parti, atatu serbiloru catu si romániloru, fara privintia ca sunt majoritate sau minoritate, a cere despartirea de legatur'a comunala bisericésca si impartirea averei bisericesci comune pentru realisarea acelei despartiri, si adeca fia spre

scopulu de a trece in cealalta Metropolia natiunala rudita, fia macaru numai pentru de a forma sub iurisdicțiunea Metropoliei in care se afla o comunitate bisericésca propria natiunala.

IV. A supr'a unei astfelu de cereri, fara amenable se va incepe si efectui pertractarea de despartire — cu modalitatea ce se va norma mai diosu.

V. O comunitate bisericésca noua, ce astu-modu s'a formatu, pote se esiste atatu ca comuna bisericésca de sine, deca ea are medilócele d'a se sustiené ca atare, — sau ea pote se adfilieze unei altei comunitati bisericesci conatiunale.

VI. In privinti'a averei comunale bisericesci se statorescu in co'ntielegere urmatóriele principie valibili pentru ambele parti:

1. Proprietatea eschisiva, recunoscuta de parti ca atare, atatu in privinti'a obiepteloru miscatórie catu si celoru nemiscatórie, remane partii a carei proprietate este, nu vine deci sub impartire, ci se separéza mai nainte de tote in favórea proprietariului.

2. Obieptele comune, miscatórie si nemiscatórie, se vor supune impartirii dupa urmatóri'a invoiéla.

VII. Unde se afla un'a si doue sesiuni parochiale, impartirea se face asemenea, egala; unde sunt mai multu de doue sesiuni, trebuie stáruitu ca impartirea in privinti'a sesiuniloru ce trecu peste numerulu de doue, se se faca cu considerarea tuturoru impregiuráriloru, dupa cea mai posible ecuitate.

VIII. Cártilé bisericesci liturgice si rituali, apartienu partii in a carei limba sunt scrise, si asiá cele

plicitatea placuta, neteda, maturata, varuita. De nu vor fi aceste asia, Emilu va spesa cate 50—80 cr. pe o cina in ospetaria; calcululu va fi ilusoriu. In ast'a jace insemnatatea economica a unei socii culte, a unei flori in feresta, a unei sofe comode, a unui fortepianu etc. Barbatulu lucra de deminétia pana sér'a: soci'a lui trebe se-i injunésca spiritulu deca vine acasa, se-i deie unu nutrementu — ca se pota lucra si mane. Si candu nu o face femeia acést'a; atunci nu e femeia, si-a perdu oragiulu: barbatulu le va cerca la biliardu, in ospetaria, langa pocale, la mes'a de jocu si asia mai giosu. Femeia trebe se aiba arme fiindu-ca e slaba: ace'a e socia buna, care pote face, ca barbatulu se nu pota ave placeri decatu in giurulu ei.

De au fostu aceste asia in anulu d'antaiu a vietii familiare, famili'a va ave la finea anului unu ca-

pitalu de 200 fl. si Iuli'a in cas'a de reserva celu pucinu 30 fl. cari trecu pentru anulu viitoriu in cas'a placeriloru.

La finea anului se immultiesce famili'a cu unu baiatu. In cas'a productiva nu trece pentru acestu anu decatu 100 fl. Iuli'a manipuléza cu 1100 fl. Imparte de nou; restringe trebuintiele, trage dela sine spre a poté indestuli trebuintiele baietului s. m. d. p. La finea anului va ave femi'a unu capitalu de 300 fl. . . Se mergemu asi'a pana la alu 10 lea anu: famili'a va ave unu capitalu de celu putienu 1200 fl. caci pe langa tote, cumca s'au potutu nasce in acestu restempu 3—4 baieti, procentele capitalului au inmaritu venitul in atata, ca in totu anulu se se pota pune la o parte celu pucinu 100 fl.

(Finea va urmá).

Joanu Slaviciu.

slave serbiloru, cele romanesci romaniloru. Alte obiecte bisericesci miscatòrie se impartiescu între ambele părți după proporțiunea numerului sufleteloru, și adică pe câtu se pòte în natura, precâtu nu, în ecuivalentulu ce vor statorî părțile între sine în co'ntielegere.

IX. Biseric'a comuna o primesce pre langa desdaunarea defipta — caeteris paribus, (între asemenea conditiuni,) partea ce face majoritate.

Desdaunarea se face în bani numerati, séu după învoiel'a părtiloru în valòre de bani, într'o proporțiune după nrulu sufleteloru.

Desdaunarea se răspunde séu îndata, séu în terminu celu multu de cinci ani. Déca partea ce a primitu biseric'a, în acestu restimpu nu răspunde deobligatiunei sale deplinu, cealalta parte este în dreptu, séu a cere esecutiune, séu a luá însasi biseric'a, pre langa o desdaunare ce va fi a se statorî după aceeași base și a se plăti într'unu asemenea restimpu. În casu de ne împlinire nici acum a obligatiunei luate va urmá neconditiunatu esecutiunea.

Toti credintiosii maioreni de genulu barbateseu ai acelei părți, carii iéu a supra-si platirea, garanțéza cu averea lor pentru ea, ca împreuna detori; în casulu déca sum'a de desdaunare în timpulu defiptu nu s'ar solvi deplinu, și asiá deci în protocolulu de învoiel'a va trebui amintitu consentiementulu, respective dechiaratiunea loru espresa, și însirate numele tuturora. Fîresce că prin acést'a nu se eschide nici altu modu corespundietoriu de garanția și ipoteca, la care s'ar învoi părțile.

X. Pre câtu timpulu desdaunarea întru întielesulu puntului IX. de partea obligata nu va fi raspunsu deplinu, biseric'a se va folosi prin ambele părți astfelu. în câtu una septemana servitiulu ddiiescu se va tiené numai în limb'a slava, și un'a numai în cea romana.

Alte functiuni speciali se vor esecutá — fîresce în limb'a acelei părți, pentru carea se facu ele.

În câtu pentru folosint'a localitáti scolarié se statoresce, ca acolo unde nu esistu pentru ambele părți edificie scolari proprie, în edificiulu comunu se se dee fie-carei părți câte o încapere pentru scolaria copiiloru, ér déca edificiulu scolariu n'ar avé nici macar dóue localitáti caificate de scóla, atunci cea un'a localitate ce esiste, se se folosésca de ambele părți după unu turnus.

De altmintrelea se se staruiesca ca fiecare se capete unu edificiu scolariu propriu.

Alte realitáti bisericesci comune se vor impartí între părți séu în natura séu în ecuivalentu, după proporțiunea numerului sufleteloru. Déca o realitate n'ar poté se fia impartita în natura, atunci raspunderea ecuivalentulu va urmá după modulu aretatu în p. IX.

XI. Îndata după acordat'a despartire și impartire, fie-care parte va capetá unu preotu alu seu propriu.

Pentru preotii ce prin astfelu de despartire ar remané fâra oficia, concernintea ierarhia ié a supra-si îndetorierea de ingrigire.

XII. Fie-care parte, îndata după despartire, forméza de sine o comunitate bisericésca propria, se constitué în spiritulu respectivulu statutu bisericescu. și administra ea însasi averea bisericésca ce cade în partea ei.

XIII. Impacatiunea, respective despartirea din comuniunea bisericésca numai atunci se privesce de esecutata și realizata, cându desdaunarea pentru primitele obiecte s'a raspunsu deplinu, séu s'a ascuratu cu garanția legala și concésa de partea îndreptatita. Pana atunci remane comunitatea nou formata prin despartire, în legatur'a ierarhica de pan'acuma.

XIV. Se privesce de voi'a legala dovedita a părții ce cere despartirea, dechiararea consunatoriá a majoritáti absolute a credintiosiloru conatiunali, trecuti de 20 de ani. Conformu la fie-care pertractare de despartire va trebui a se constatá mai antaiu de tóte, în modu potrivit — acést'a împregiurare.

XV. Pentru realizarea despartirei aici normate a comuneloru bisericesci amestacate, se vor compune pentru diecesele numite în p. I. siese comisiuni mestecate.

Pentru fie-care comisiune alege Delegatiunea serbésca dóue, și cea romana ér atâtea persóne de încrederea sa. În casulu cându o parte cere încorporarea în Metropoli'a natiunale rudita, organulu diecesanu administrativu concernintea tramite din partea sa, și concernintele consistoriu romanu din a sa, câte unu reprezentante, carele pòte se asista la pertractatiunea comisiunale. Din partea autoritáti politice asiste la pertractare o persóna oficiale, ca testimoni legalu.

XVI. Despre pertractarea de impacatiune fie-care comisiune face unu protocolu esactu în limb'a romana și serbésca și se tramite prin membrii co-

misiunei către Delegatiune. Căndu o Delegatiune afla că pertractarea în ori ce privință este necompletă, ea prin presedintele ei se pune în co'ntielegere cu cealaltă Delegatiune și ele dispun în co'ntielegere completarea pertractatiunei.

XVII. În casu de nesuccederea impacatiunei, comisiunea face în ambele limbe unu protocolu ce constată această împregiurare și dă fie-carei părți respectivulu protocolu originalu spre întrebuintiarea mai departe. Comisiunile facu despre starea lucrului aretare concernintelor Delegatiuni într'unu reportu consunatoriu.

XVIII. În casu de nesuccedere a impacatiunei, comisiunea va face se pricepa părțile că de aci încolă despărțirea se poate ajunge numei pre calea judecării și va încerca, pre câtu se poate, în cale amica, cu consentiulu ambelor părți a stabili unu modu de convetiuire ecuitabilu și impaciuitoriu.

XIX. Comisiunile de impacatiune se vor numi și compune prin Delegatiuni în celu mai scurtu timpu după subscrierea acestei invoiele. Acelea cu 1. septembrie a. c. vor începe pertractările de impacatiune foră totă amenarea și le vor continua cu totă posibilită întetire, astfelu în câtu ele până la finitul lui februaru 1872. să fia terminate. Deci părțile cari voiescu a cere despărțirea și încă n'a cerut-o, vor avé a-si substerne astfelu de cerere într'acestu timpu la concernintele comisiuni. Aretările mai tardie, prin aceste comisiuni nu se vor mai lua în desbatere.*)

XX. Delegatiunile se invoiescu între sine ca din ambele părți să se substerne Maiestatei Sale rogarea: Să binevoiesca a delegă ca judeciu de pertractare în aceste cauze. — *tribunalulu regiu din Pesta*, pentru provincialu, ér pentru confiniulu militariu, *tribunalulu militariu c. r. din Temisióra*. —

Carlovetiu, în $\frac{1}{19}$ iuliu 1871.

(Urma subscrierile tuturor membrilor ambelor Delegatiuni.)

„Albina.“

*) Desi la această ocaziune nu voiamu a dá nici o aplicatiune puncturilor ce parú greu de întielesu, la punctulu de facia totusi trebuie să spunem că adeveratulu întielesu alu lui este urmatorulu: despărțirea dejă cerute, îndată cu începutulu lui septembrie se vor pertractă, astfelu ca ele până la finitul lui februaru 1872 tóte să fia deslegate, ori îndrumate la judecata. Déca într'acestu restimpu, adeca până la încheierea lui ianuaru 1872, și alte comune, mestecate, séu părți de prin comunele mestecate vor cere despărțirea, aceste nóue cereri se vor pertractă prin comisiune și de la martiu 1872 în colu până ce se vor terminá tóte. Cererile însă de despărțire ce s'ar dá pe la 1. martiu 1872. în colu, s'ar avisá simplu la calea legi, de cumva părțile nu s'ar scí împacă ele însesi fratiesce. —

REPORTU,

presidialu despre activitatea Consistoriului, diecesanu alu Aradului dela sinodulu eparhialu din 1870. până în diu'a de astadi.

Constituirea Consistorieloru.

Nainte de a me înmíte în reportulu despre activitatea singuraticelor senate consistoriale, am în genere a reportá; că după autorisarea dela sinodulu eparhialu din anulu trecut, și ca presedinte alu ambelor consistórie din Aradu și Orade-mare, am dispusu după sinodulu eparhialu numai decâtu, ca ambele Consistorie se se constitué, ce s'a și efeituitu, în Aradu sub conducerea mea personala, éra în Orade-mare prin Vicariulu meu Protosincelulu *Mironu Romanu*.

Constituirea Consistoriului diecesanu alu Aradului în urmarea literelor mele pastorale dt. 12. Maiu 1870 Nr. 99/pres. s'a întemplat în 27 Maiu 1870. cându toti asesorii consistoriali — alesi prin sinodu — adunati în siedintia plenara au depusu juramentulu prescisu, după care pasindu la alegerea celorlalte organe consistoriale, s'au alesu de secretariu consistoriale Proto-diaconulu *Iosifu Goldisiu*, éra de fiscalu *Ioanu Popoviciu Descanu* avocatulu în Aradu, pre carele în puterea §-lui 119. alu statutulu organicu l'am denumitu totu-odata și de defensoru matrimoniale. —

Ací se observa că membriloru consistoriali li-s'au speditu și decrete despre alegerea caduța asupra loru coformu decisului sinodalu de sub Nr. 170/prot.

Cu aceste Consistoriulu dechiarandu-se de constituitu, și-a începutu activitatea.

În privința deplinirei locurilor vacante de deputati, pentru sinodulu Nostru eparhialu am a reportá că:

1. *Ioanu Bic'a* fiindu alesu în doué cercuri electorali, și precumu se vede sub Nr. 2/prot. încă sub decursulu sinodulu eparhialu din anulu trecut abdicendu în scrisu de cerculu de diosu alu Oradii-mari; pentru acestu cercu în urmarea literelor Nóstre dt. 30 Maiu 1870. Nr. 104/pres. s'a alesu comerciantulu *Nicolau Zsig'a* senioru, carele înse inter medio tempore repausandu în Domnulu, în loculu densulu la dispușetiunile presidiale dt. 4 Novembre 1870. Nr. 225. s'a alesu de deputatu sinodalu mirenu avocatulu *Nicolau Zigre*, precum se vede din esibitele de sub 991/1870. și 90/1871. pres.

2. Prin decisulu sinodulu de sub Nr. 63/pres credentionalele deputatiloru mireni din cerculu Pestesulu *Stefanu Borosiu* și *Ioane Topanu*, pentru smintele comise la scruti-re, dechiarandu-se de nevalide și la dispușetiunile Nóstre presidiale dt. 30. Maiu Nr. 114 efeitundu-se alegere noua, érasu s'au alesu numitii Domni, precum arata esibitul de sub 992/1870.

3. În cerculu electoralu alu Temisóriei în loculu Ilustritatii, Sale Domnulu *Andreu Mocioni*, carele a renunciatu la mandatulu, escriendu-se alegere noua, conformu decisului sinodalu Nr. 73 s'a alesu Magnificentia S'a Domnulu Dr. *Paulu Vasiciu*, ce se vede din esibitul de sub 99/1871. pres.

4. Din esibilitu presidialu ^{92/1871} se vede că amesuratu dispusetiuniloru sinodali Nr. ^{171/prot.} in cerculu electoralu preotiescu alu Buteniloru, ordinadu-se alegere noua, s'a realesu protopresviterulu *Andreu Machi*.

5. Reposandu protopresviterulu Boros-ineului, ca fostu totodata deputatu in sinodulu Nostru eparchialu am scrisu alegere noua pentru vacantulu cercu electoralu preotiescu alu Boros-ineului; in urmare careia s'a alesu preotulu *Constantinu Gurbanu*, precum arata esibilitu ^{94/1871}pres.

6. Protopresviterulu Meziadului renuntiandu la mandatu de deputatu sinodalu sub 11. Martiu a. c. Nr. 70. am dispusu alegere noua. — la carea ocaziune pentru cerculu cestionatu preotiescu alu Vasi-caului s'a alesu Protosinzelulu *Mironu Romanu*, precum se vede din protocolulu de alegere Nr. esib. 102. pres. 1871.

Cu aceste cercurile vacante de deputati sinodali sunt deplinite, si se asternu Venerabilulu Sinodu pentru verificare. —

In urma dupa inchierea acestui reportu, *Iulianu Grozescu*, deputatu mirénu din cerculu B.-Comlosiu, prin telgramulu adresatu către Noi din Bucuresti sub 15. Apriliu nou a. c. a depusu mandatu.

III.

In meritulu impartirii cercuriloru electorale, arondarii protopresviteratorulu, organisarii parochiiloru, inbunatatirii si regularii dotatiunii clerului, precum si in meritulu disciplinei preotimei si a poporului am a referat, că:

1. Cercurile electorale pentru alegerea membriloru sinodului eparchialu s'au lasatu de o camdata asia precum s'au compusu si impartirea in 19 februaru 1871 Nr. 193. la ocaziunea convocarii primulu sinodu anualu alu eparchiei Nostre aradane conformu dispusetiuniloru statululu organicu §§. 89. si 90.

Impartirea specifica a eparchiei in 20 de cercuri electorali, dupa care atins'a convocare a primulu sinodu eparchialu s'a intemplatu ni-e cunoscuta; si fiindu-că pana la expirarea terminulu de trei ani a deputatiloru sinodali e sperantia că se va intempla si nou'a arondare a protopresviteratorulu, pentru aceea se arata cu totulu de prisosu a mai face o impartire interimala a cercuriloru electorale.

2. Prin dispusetiunile sinodului eparchialu din anulu trecut Nr. ^{108/prot.} senatulu strinsu bisericescu alu Consistoriulu din Aradu este insarcinatu pe sesiunea sinodului eparchialu din anulu curinte a presentă unu proiectu de regulamentu pentru disciplinarea preotimei si a poporului.

In urmare carora Consistoriulu diecesanu a esmisu o comisiune pentru darea opiniunii in meritulu de sub intrebare, carea comisiune nu s'a inmisu in elaborarea atarei propuneri, din cauza că operatulu congresului in acestu meritu transpusu aicia cu scrisoarea Eselentiei Sale Domnului Archiepiscopu si Mitropolitu dto. 3. Noemvre 1870 l'a aflatu de indestulitoriu. —

Acestu Consistoriu diecesanu alaturandu-se către opiniunea comisiunii, substerne Venerabilulu Sinodu in alatura-

rea sub /. actele referiōtrii la acestu obiectu impreuna cu operatulu congresului spre pertractare cu aceea observare, că e de lipsa o uniformitate in procedur'a juridica la tōte trele eparchiele nōstre.

3. Ca presiedinte alu sinodului eparchialu aradanu din 1870. prin decisulu de sub nr. ^{80/prot.} fiindu incredintiatu cu compunerea unei comisiuni enchetarie, carea conformu §-lui 96. si 12. alu statululu organicu consultandu-se asupr'a modalitatii, dupa carea, s'ar' poté midiloci regularea parochiiloru si a dotatiunii preotiesci, pe sesiunea sinodului presinte din 1871. se faca unu proiectu detaiatu: această comisiune constatōre din Protosinzelulu *Andreu Papp*, din Protopresviterulu *Petru Chirilescu*, si din parochulu *Ioanu Rusu*; mai de parte din domnii deputati *Sigismundu Popoviciu*, *Alesiu Popoviciu* si *Ioane Moldovanu* sub presidiulu meu consultandu-se asupr'a cestionatei regulari a parochiiloru si dotatiunii parochiale, — a aflatu de bine a propune sinodulu nostru eparchialu urmatōriile:

De órace dupa sinodulu nostru eparchialu din anulu trecut; constituirea consistoriiloru, alegerile pentru congresulu natiunalu bisericescu din Sabiu si petrecerea la acelu congresu luandu fōrte multu tîmpu in consideratiune, siedinti'a consistoriale mai alesu si din caus'a greiei comunicatiunii provenite din multele ploii si esundari de ape, — nu s'a potutu tiené regulatu: acestei comisiuni enchetarie conchiamate prin decisulu consistorialu dto 27. Noemvre 1870. i-a provenitu operatulu congresului din Sabiu, transpusu aicia cu mai susprovocat'a scrisōre a Eselentiei Sale Domnului Archiepiscopu si Mitropolitu, dto 3. Noemvre 1870. nr. 156. 171. 77. 116. 173. si 105. referitoriu la regularea parochiiloru, la dotatiunile preotiesci, conventiunea episcopēscă si Sidocsia, la sesiunile parochiale, si la arondarea dieceselor in privinti'a caruia sinōdele eparchiali sufragane au pe congresulu bisericescu mai de aprōpe a-si dá parerile sale. Comisiunea acēst'a enchetaria nu s'au potutu inmite in meritulu regularii, din cauza, că congresulu natiunalu bisericescu a prescrisu prin decisulu de sub nr. ^{77/prot.} si modalitatea dupa care e se se intreprinda regularea cestionata, că adeca pentru fiecare protopresviteratu e a se compune o comisiune statatōre din protopresviterulu concerninte si din câte doi membri mireni, care comisiune apoi va evé a merge din comuna in comuna si in intielegere cu sinodulu parochialu alu fiecarei comune bisericesci a se ingrijii si a pregarati cele premergatōre pentru actulu regularii, éra la acēst'a se recere tîmpu mai indelungatu si peste tōte dispusetiunile si votulu decisatoriu alu sinōdeloru eparchiali. — Comisiunea acēst'a inse ca substratu la pertractare si respective spre orientare la actulu regularii recomanda operatulu facutu din partea Nōstra si substernutu la Inaltulu Guvertu inca in anulu 1860. — adusu deja la cunoscentia publica in foi'a „Sperantia.“

4. Regulativu la dispusetiunea sinodului eparchialu de sub Nr. ^{128/prot} prin care Consistoriulu oradanu e indrumatu „ca se faca unu planu despre arondarea tuturoru protopresviteratorulu din districtulu Oradii, avendu acestu planu alu substerne pe sesiunea sinodului de facia,“ — se observă: că arondarea protopresviteratorulu stă in strinsa legatura cu regu-

Iarea celorlalte elemente sociale constitutive ale bisericii, precum a parohielor și dieceselor, în urmărire nici nu se poate efectua cu rezultat, decât numai succesive, după modalitatea observată și prescrisă la reorganizarea sinodelor, începând de la partile inferioare. —

Aici mai subversă încă și aceea împregiurare, că de o parte prin anctarea partilor banatice către Eparchia aradana, la Consistoriul Aradului aparțin 11. protopresviterate, la alu Oradiei-mari numai șapte; era de alta parte atât în Congresul național bisericesc din 1868. Nr. 215. cât și în Sinodul Nostru eparchial din anul 1870. Nr. 117. s'a dispus despre înființarea unui Consistoriu în Temisior'a pentru părțile ce au aparținut la dieces'a Temisiorii, și așa nici din acestu motiv nu e posibilă de o dată a rondarea și regularea protopresviteratelor.

Terminurile ședințelor consistoriale pe semestrul alu doilea sunt următoarele :

Senatul str. bisericescu :

1. și 22. Iuliu.	15. Octovre.
12. Augustu.	4. și 25. Noemvre.
2. și 23. Septemvre.	16. Decembre.

Senatul școlariu :

8. și 29. Iuliu.	21. Octovre.
19. Augustu.	11. Noemvre.
9. și 30. Septemvre.	2. și 23. Decembre.

Senatul epitropescu :

15. Iuliu.	7. și 28. Octovre.
5. și 26. Augustu.	18. Noemvre.
16. Septemvre.	9. și 30. Decembre.

BIBLIOGRAFIA.

A esitu de sub tipărire: *Protocolul sinodului eparchialu aradanu din anul curinte* 1871 și se afla de vânzare la redacțiunea acestei foi; prețulu e 40 cr. v. a.

VARIETATI.

*** **Sambata în 22. st. n.** noptea la $\frac{3}{4}$ pe 1 ora a intrat în localul redacțiunii „Speranția” unu furu îmbracat în vestimente ostasieci, și-a aprins lumina: înse înainte de ași ajunge scopulu a fostu alungatu.

** (Societatea academica romana) Delegatiunea societății academice romane — prin scrisoarea circulară cu dat'a 26 iunie s. v. nr. 50, invita pe toti membrii pentru diu'a de

1 augustu a. c. st. v. a se prezentă în Bucuresci, spre a se poté deschide sesiunea generală a societății. Delegatiunea nu se indoesce, că de marile interese și scopuri naționale, ce urmăresce societatea este petrunsu fii-care membru, cum și de responsabilitatea ce i incumbe în respectulu unei promte lucrări pentru ajungerea acelu scopuri, și de aceea este convinsă, că fii-care membru va properă a veni la timpu se iea parte la lucrările sesiunii generale a societății.“ etc.

+ *Turcia.* Din provinciile crestine ale Turciei necontentitu șosescu sciri despro învrajbirea musulmanilor contra creștinilor, cari sunt atacati și maltratați la totu momentulu, din care cauză, se dice, că creștinii pentru a luă represalie asupra musulmanilor între dișii s'au formatu asia numitele „legiuni resbunătorie.“

O șire mai recente de la Seraievo, ne șpne că aceste legiuni resbunătorie se afla deja înfiintate în mai multe districte și cercuri; autoritățile organiză militia pentru persecutarea lor. — La Costainița s'a și intemplat o lupta șangerós..

Conflictulu între patriarcul ortodoxu de la Constantinopole și guvernulu turcescu, în privința emancipării bisericii bulgare s'a terminat prin retragerea de bună-voie a patriarcului Gregoriu.

Sinodulu a procedat la o nouă alegere, și-a desemnatu, ca șefu alu bisericii ortodoxe, pre mitropolitulu de la Demotika, Dionisiu, care e propus investituri sublinei Porti.

+ *O țieranca din Italia*, cu numele Dalein, atrase asupra-si, prin operațiunile s'ale chirurgice, atențiunea medicilor, atât din Italia, cât și din alte țieri. La începutu ea fusese arestată, ca vrăgitoare, acuma înse e admirată chiar și de medicii cei mai renumiti, cari sunt siliti însuși a-si plecă capulu înaintea rezultatelor operațiunilor ei. Ea cureza cu multă dibacia și fără cea mai mică durere scintitire de mână și petiōre. Venitulu ce-lu căștiga pe fii-care di se urca la 400—500 fl. v. a. În fine mai avemu de a înșemna, că femea acēs'a nu șcia nici a scriă nici a ceti.

□ *Contra cholerei.* În Londra mai de curendu a facutu mare sensatiune mediculu Dr. Hutchinson, carele afirma, că cholera se poté lecu și într'adeveru a curatu pe mai multi bolnavi de cholera. Medicamentulu seu e foarte simplu adeca pe partile esteriōre ale stomacului, pune colodiu, era pentru cele din intru da bolnavulu se bea o cantitate mare de rumu șeu rachiu tare. Prin acēs'a s'au vindecatu foarte multi bolnavi desperati.

Post'a Redacțiunei.

Dlui S. P. in Simandu, se primesce buerosu; în numerulu mai prosimu se va publică.

Pentru redacțiune: **Mihaiu Sturz'a.**